

ด่วนที่สุด

ที่ กค ๐๘๑๙.๑/๖๐๐๑๔



สวค. 322
วันที่ 22 ก.ย. 58
เวลา 14.20

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รับที่ 18415
วันที่ 22 ก.ย. 2558 14.10

กระทรวงการคลัง

ถนนพระราม ๖ กรุงเทพฯ ๑๐๕๐๐

๑๗

กันยายน ๒๕๕๘

เรื่อง ทบทวนหลักเกณฑ์การจ่ายปันผลแก่ผู้ถือหุ้นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- อ้างถึง ๑. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนมาก ที่ นร ๐๒๐๒/๑๕๓๑๔ ลงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๓๕
๒. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๓๓๔๗๓ ลงวันที่ ๑๒ ธันวาคม ๒๕๕๕
๓. หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๖/๑๑๑๐๐ ลงวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๕๗

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ผลการดำเนินงานของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
๒. ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๘
๓. กฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงเงินกองทุนของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
๔. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง ทบทวนหลักเกณฑ์การจ่ายปันผลแก่ผู้ถือหุ้นธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธ.ก.ส.) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา โดยเรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้น่าจะเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชบัญญัติว่าด้วยการเสนอเรื่องและประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๙) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับกับการบริหารราชการกระทรวงการคลังได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียดดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

๑.๑ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๕ ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๒ และอนุมัติหลักเกณฑ์การจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นของ ธ.ก.ส. โดยมีหลักการให้ ธ.ก.ส. จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นทุกราย สำหรับหุ้นที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือให้จ่ายโดยการซื้อหุ้น ธ.ก.ส. ต่อไป พร้อมทั้งอนุมัติให้กระทรวงการคลังสามารถดำเนินการได้โดยไม่ต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรีเป็นคราวๆ สำหรับกรณีที่ ธ.ก.ส. ได้จ่ายเงินปันผลให้กระทรวงการคลังในลักษณะการซื้อหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าว

๑.๒ กระทรวงการคลังได้เสนอขอขยายทุนเรือนหุ้น ธ.ก.ส. อีกครั้ง โดยนำเสนอข้อมูลแผนการดำเนินงานและข้อมูลที่เกี่ยวข้องตามความเห็นของคณะรัฐมนตรี และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๑๑ ธันวาคม ๒๕๕๕ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ อนุมัติขยายทุนเรือนหุ้น ธ.ก.ส. จากเดิมจำนวน ๕๐,๐๐๐ ล้านบาท เป็นจำนวน ๖๐,๐๐๐ ล้านบาท

/ ๑.๓ ตามหนังสือ ...

๑.๓ ตามหนังสือที่อ้างถึง ๓ คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีมติเมื่อวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๕๗ มีความเห็นว่า เห็นชอบตามที่กระทรวงการคลังเสนอให้คงมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๕ ต่อไปอีกระยะหนึ่ง โดยกระทรวงการคลังจะพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์การจ่ายปันผลดังกล่าวอีกครั้งหนึ่ง เมื่อ ธ.ก.ส. มีหุ้นที่ออกและชำระแล้วจะครบจำนวน ๖๐,๐๐๐ ล้านบาท ทั้งนี้ ให้กระทรวงการคลังนำความเห็นของ สศช. ไปประกอบการพิจารณาการเพิ่มทุนของ ธ.ก.ส. ในครั้งต่อไป เพื่อให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์เดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจอื่นของรัฐอื่น

๒. สารสำคัญ ข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๒.๑ ผลการดำเนินงานของ ธ.ก.ส. ในปี ๒๕๓๑ - ๒๕๓๕ มีกำไรสุทธิเฉลี่ยประมาณ ๔๐๐ ล้านบาทต่อปี และในปี ๒๕๔๑ - ๒๕๕๗ มีกำไรสุทธิเฉลี่ยประมาณ ๘,๐๐๐ ล้านบาทต่อปี ธ.ก.ส. มีกำไรเพิ่มสูงขึ้นจากอดีตมาอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ ธ.ก.ส. มีเงินกองทุนจากกำไรสะสมที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเช่นกัน โดย ณ สิ้นปีบัญชี ๒๕๕๗ ธ.ก.ส. มีกำไรสะสมจำนวน ๕๒,๖๘๘ ล้านบาท (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

๒.๒ ธ.ก.ส. ได้รับการเพิ่มทุนทั้งจากเงินงบประมาณแผ่นดินและเงินปันผลที่ ธ.ก.ส. จ่ายให้กับกระทรวงการคลัง ทำให้เงินกองทุนของ ธ.ก.ส. เพิ่มขึ้นมาก โดยเงินกองทุนของ ธ.ก.ส. ณ สิ้นปีบัญชี ๒๕๕๗ (๓๑ มีนาคม ๒๕๕๘) มีจำนวน ๑๑๗,๔๑๕ ล้านบาท โดยมีทุนเรือนหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้วจำนวน ๕๕,๙๔๒ ล้านบาท โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

หน่วย : ล้านบาท

ณ สิ้นปีบัญชี	เงินเพิ่มทุนจากเงินปันผลของกระทรวงการคลัง	เงินเพิ่มทุนจากเงินงบประมาณ	ทุนเรือนหุ้นที่ออกและเรียกชำระแล้ว	กำไรสะสม	เงินกองทุน
๒๕๔๓-๒๕๔๔	๒,๓๔๘	๑๒,๑๔๕*	๓๗,๒๘๗	๘,๖๒๔	๕๕,๙๑๑
๒๕๔๕	๔๕๒	-	๓๘,๑๒๗	๑๐,๗๔๔	๕๘,๘๗๑
๒๕๔๖	๑,๑๗๐	-	๓๙,๐๘๑	๑๕,๔๐๑	๕๕,๔๘๒
๒๕๔๗	๑,๓๗๘	๒,๒๐๐	๔๒,๔๕๖	๒๑,๒๗๖	๖๓,๗๓๒
๒๕๔๘	๑,๖๐๒	๒,๐๐๐	๔๕,๘๓๔	๒๗,๗๑๘	๗๓,๕๕๗
๒๕๔๙	๑,๗๗๖	-	๔๗,๔๕๒	๓๔,๒๗๘	๘๑,๗๓๐
๒๕๕๐	๑,๘๔๓	-	๔๙,๒๔๔	๓๗,๙๓๑	๘๗,๑๗๕
๒๕๕๑	๑,๙๔๐	๗๕๐	๕๑,๘๔๒	๔๕,๑๘๒	๙๗,๐๒๔
๒๕๕๒	๑,๙๔๗	-	๕๓,๗๙๐	๕๓,๒๑๖	๑๐๗,๐๐๖
๒๕๕๓**	-	-	๕๕,๙๔๒	๖๑,๔๗๓	๑๑๗,๔๑๕

หมายเหตุ : - ณ สิ้นปีบัญชี ๒๕๕๗ กระทรวงการคลังถือหุ้นใน ธ.ก.ส. เป็นจำนวน ๕๕๘,๒๐๗,๕๑๓ หุ้น มูลค่าหุ้นละ ๑๐๐ บาท

รวมเป็นจำนวนเงิน ๕๕,๘๒๐.๗๕ ล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนการถือหุ้นใน ธ.ก.ส. ร้อยละ ๙๙.๗๘ ของทุนจดทะเบียนที่ออกและเรียกชำระแล้ว

* เป็นเงินเพิ่มทุนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ๕,๐๐๐ ล้านบาท และการแปลงเจ้าหนี้เงินกู้กระทรวงการคลัง Yankee Bond เป็นทุนเรือนหุ้น ๗,๑๔๕ ล้านบาท

** มติประชุมใหญ่สามัญผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. ประจำปี ๒๕๕๗ เห็นชอบให้ ธ.ก.ส. นำส่งเงินปันผลให้กระทรวงการคลังจำนวน ๓,๕๙๔,๘๕๖,๓๘๓.๗๒ บาท โดยจะกำหนดให้ ธ.ก.ส. จ่ายปันผลให้กระทรวงการคลังเป็นเงินแทนการซื้อหุ้นเพิ่มทุน

๒.๓ ธ.ก.ส. มีภารกิจหลักในการเป็นสถาบันการเงินเพื่อพัฒนาชนบท ซึ่งมุ่งเน้นการสร้างโอกาส การเข้าถึงแหล่งเงินทุนแก่ภาคเกษตรและชนบทที่มั่นคง โดยกำหนดเป้าหมายการขยายสินเชื่อที่คำนึงถึงการขยายตัว ทางธุรกิจเพื่อเสริมสภาพคล่องในระบบเศรษฐกิจฐานรากและเศรษฐกิจชุมชน ลดภาระต้นทุนทางการเงิน ให้เกษตรกร โดย ธ.ก.ส. ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์ ๕ ปี (ปีบัญชี ๒๕๕๘ – ปีบัญชี ๒๕๖๒) ในการขยายสินเชื่อ ตามภารกิจหลักดังกล่าว โดยเฉลี่ยร้อยละ ๗.๕ ซึ่งมีวงเงินการเพิ่มขึ้นของสินเชื่อสุทธิ (ไม่รวมนโยบายรัฐฯ) จำนวนประมาณ ๗๖,๗๐๐ – ๑๑๗,๑๐๐ ล้านบาท ทั้งนี้ จำนวนการปล่อยสินเชื่อดังกล่าวเพียงพอกับอัตราส่วน เงินกองทุนต่อสินทรัพย์เสี่ยง (BIS Ratio) ของ ธ.ก.ส. แล้ว และ ธ.ก.ส. คาดว่าจะมีกำไรสุทธิในปีบัญชี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๒ จำนวน ๑๐,๘๕๐ – ๑๕,๗๒๐ ล้านบาท สรุปได้ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ปีบัญชี	สินเชื่อคงค้าง	กำไรสุทธิ	สินทรัพย์เสี่ยง	เงินกองทุน	BIS Ratio (ร้อยละ)
๒๕๕๗ A	๑,๐๘๙,๗๖๔	๑๐,๓๖๘	๘๙๓,๑๒๘	๑๑๗,๔๑๕	๑๓.๑๕
๒๕๕๘ E	๑,๑๖๐,๔๐๐	๑๐,๘๕๐	๑,๐๓๕,๖๐๙	๑๒๗,๘๑๕	๑๒.๓๔
๒๕๕๙ E	๑,๒๔๔,๓๐๐	๑๑,๙๕๐	๑,๑๒๔,๐๖๕	๑๓๙,๗๖๔	๑๒.๔๓
๒๕๖๐ E	๑,๓๓๖,๓๐๐	๑๓,๑๘๐	๑,๒๒๒,๓๓๘	๑๕๒,๙๔๕	๑๒.๕๑
๒๕๖๑ E	๑,๔๓๖,๑๐๐	๑๔,๔๑๐	๑,๓๒๖,๕๔๔	๑๖๗,๓๕๔	๑๒.๖๒
๒๕๖๒ E	๑,๕๔๔,๖๐๐	๑๕,๗๒๐	๑,๔๒๒,๒๐๔	๑๘๓,๐๗๔	๑๒.๘๗

๒.๔ ตารางเปรียบเทียบกรณีที่ ธ.ก.ส. จ่ายเงินปันผลและนำไปซื้อหุ้นเพิ่มทุน ธ.ก.ส. และ กรณีที่ ธ.ก.ส. จ่ายเงินปันผลและนำส่งคลังในอัตราร้อยละ ๓๕ ของกำไรเพื่อการคำนวณเงินนำส่งรายได้ แผ่นดินสรุปได้ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท

ปีบัญชี	กรณีจ่ายปันผลซื้อหุ้นเพิ่มทุน ธ.ก.ส.		กรณีจ่ายเงินปันผลให้กระทรวงการคลัง		
	เงินกองทุน	BIS Ratio (ร้อยละ)	จำนวนเงิน	เงินกองทุน	BIS Ratio (ร้อยละ)
๒๕๕๘ E	๑๒๗,๘๑๕	๑๒.๓๔	๕,๕๖๕	๑๑๖,๙๘๓	๑๑.๓๐
๒๕๕๙ E	๑๓๙,๗๖๔	๑๒.๔๓	๖,๐๘๓	๑๒๒,๘๔๙	๑๐.๙๓
๒๕๖๐ E	๑๕๒,๙๔๕	๑๒.๕๑	๖,๖๕๖	๑๒๙,๓๗๔	๑๐.๕๘
๒๕๖๑ E	๑๖๗,๓๕๔	๑๒.๖๒	๗,๒๔๐	๑๓๖,๕๔๓	๑๐.๒๙
๒๕๖๒ E	๑๘๓,๐๗๔	๑๒.๘๗	๗,๘๖๓	๑๔๔,๔๐๐	๑๐.๑๕

/ จากตาราง ...

จากตารางจะเห็นว่า ตั้งแต่ปีบัญชี ๒๕๕๘ หาก ธ.ก.ส. จ่ายเงินปันผลและนำส่งคลัง ในอัตราร้อยละ ๓๕ ของกำไรเพื่อการคำนวณเงินนำส่งรายได้แผ่นดิน จะเป็นเงินจำนวน ๕,๕๖๕ - ๗,๘๖๓ ล้านบาท โดย BIS Ratio จะลดลงประมาณร้อยละ ๐.๒๓ ในแต่ละปีบัญชี ซึ่งจะทำให้ BIS Ratio อยู่ที่ ระดับร้อยละ ๑๐.๑๕ - ๑๑.๓๐ และยังคงสูงกว่าร้อยละ ๘.๕๐ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

๒.๕ ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการบัญชีและการเงินของรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. ๒๕๔๘ ข้อ ๑๖ กำหนดว่า “ในกรณีที่กระทรวงการคลังกำหนดให้รัฐวิสาหกิจนำเงินกำไรหรือเงินอื่นใดส่งคลังเป็น รายได้แผ่นดิน ให้รัฐวิสาหกิจถือปฏิบัติโดยเคร่งครัด และถ้าการเงินของรัฐวิสาหกิจอำนวย กระทรวงการคลัง จะกำหนดให้รัฐวิสาหกิจนำเงินส่งเป็นรายได้แผ่นดินมากกว่าประมาณการก็ได้

การนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดินตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่กระทรวงการคลัง กำหนด”
(สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒)

๒.๖ มติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๕ เรื่อง หลักเกณฑ์การจ่ายเงินปันผล แก่ผู้ถือหุ้น ธ.ก.ส. ที่เห็นชอบการจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นของ ธ.ก.ส. โดยมีหลักการให้ ธ.ก.ส. จ่ายเงิน ปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นทุกราย สำหรับหุ้นที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือ ให้จ่ายโดยการซื้อหุ้นเพิ่มทุน ธ.ก.ส. ต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑) ยกเลิกมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ เมษายน ๒๕๑๒ เพื่อให้ ธ.ก.ส. สามารถ จัดสรรกำไรเพื่อจ่ายเงินปันผลแก่ผู้ถือหุ้นได้ตามพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส.

๒) ขออนุมัติหลักเกณฑ์การจ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นของ ธ.ก.ส. โดยมีหลักการให้ ธ.ก.ส. จ่ายเงินปันผลให้แก่ผู้ถือหุ้นทุกราย สำหรับหุ้นที่กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือ ให้จ่ายโดยการซื้อหุ้นเพิ่มทุน ธ.ก.ส. ต่อไป

๓) โดยที่พระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. มาตรา ๗ กำหนดให้กระทรวงการคลังซื้อหุ้น เพิ่มเติมอีกเป็นคราวๆ ตามที่คณะรัฐมนตรีกำหนด เพื่อปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติ ธ.ก.ส. จึงขออนุมัติเป็นหลักการให้กระทรวงการคลังสามารถดำเนินการได้ โดยไม่ต้องขออนุมัติคณะรัฐมนตรี เป็นคราวๆ สำหรับกรณี ธ.ก.ส. ได้จ่ายเงินปันผลให้กระทรวงการคลังในลักษณะการซื้อหุ้นเพิ่มทุนดังกล่าว

๒.๗ กฎกระทรวงว่าด้วยการดำรงเงินกองทุนของ ธ.ก.ส. กำหนดให้ ธ.ก.ส. ดำรงเงินกองทุน ต่อสินทรัพย์เสี่ยงไม่ต่ำกว่าร้อยละแปดจุดห้า (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๓. ข้อเสนอของกระทรวงการคลัง

กระทรวงการคลังพิจารณาแล้ว ขอเรียนว่า ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๕ ได้กำหนดให้ ธ.ก.ส. จ่ายเงินปันผลให้กระทรวงการคลังโดยนำเงินดังกล่าวไปซื้อหุ้นเพิ่มทุน เพื่อเป็น การแบ่งเบาภาระของรัฐบาลในการจัดหาเงินงบประมาณเพื่อชำระค่าหุ้นในการเพิ่มทุนและเพื่อขยายขอบเขต การให้สินเชื่อแก่เกษตรกรได้อย่างทั่วถึง ซึ่งปัจจุบัน ธ.ก.ส. ยังคงเป็นรัฐวิสาหกิจที่เป็นกลไกสำคัญของรัฐบาล

ที่จะช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร และที่ผ่านมา ธ.ก.ส. ได้ดำเนินการตามภารกิจและนโยบายของรัฐ โดยการให้ความช่วยเหลือในการปล่อยสินเชื่อให้แก่ภาคเกษตรอย่างทั่วถึง และเมื่อพิจารณาฐานะทางการเงินของ ธ.ก.ส. ณ ปี ๒๕๕๗ จะเห็นว่า ธ.ก.ส. มีฐานะทางการเงินในระดับที่มั่นคง โดยมี BIS Ratio ที่ระดับร้อยละ ๑๓.๑๕ ตลอดจนมีเงินกองทุนและกำไรที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การที่ ธ.ก.ส. นำเงินปันผลส่งเป็นรายได้แผ่นดินแม้จะมีผลให้ระดับ BIS Ratio ลดลง แต่เงินกองทุนยังคงเพียงพอในการรองรับการปล่อยสินเชื่อตามแผนยุทธศาสตร์ของ ธ.ก.ส. และนโยบายของรัฐในอนาคตได้

อนึ่ง หาก ธ.ก.ส. ยังมีความจำเป็นที่จะต้องใช้เงินทุนเพื่อรองรับภารกิจก็สามารถดำเนินการได้โดยการขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากภาครัฐได้เช่นเดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจของรัฐแห่งอื่น อีกทั้งยังเป็นไปตามหลักวินัยการคลังของประเทศในเรื่องรายรับและรายจ่ายอย่างชัดเจน ดังนั้น จึงเห็นควรนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณากฎกระทรวงการคลังว่าด้วยการจ่ายเงินปันผลในส่วนของกระทรวงการคลังจากเดิมกำหนดให้จ่ายโดยการซื้อหุ้นเพิ่มทุน ธ.ก.ส. เป็นการจ่ายปันผลในลักษณะเงินนำส่งคลังเช่นเดียวกับสถาบันการเงินเฉพาะกิจอื่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ



(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ

กองพัฒนารัฐวิสาหกิจ ๓

โทร. ๐๒๒๙๘๕๘๘๐-๗ ต่อ ๒๑๓๓

โทรสาร ๐ ๒๒๗๙ ๘๕๔๗

E-mail : piyawan_l@sepo.go.th